

SKÄRGÅRDEN

FRÅN GRISSLEHAMN TILL LANDSORT

TIDNINGEN SKÄRGÅRDEN 18 MARS 2010
KRÖNIKA AV ULF KJELLIN

Vad är vatten värt?

För några dagar sedan dök det upp ett nytt blad av Stockholms Sjögårds "Hamnkvarternsnytt" i min dator. Det är ett blad som väcker blandade känslor. Å ena sidan glädje över Gustaf "Gutte" Taube och hans gelikar som försöker bevara och utveckla de stränder, kajer och områden som förr dominerades av Stockholms Örlogsvarv. Å andra sidan ledsnad över att så många Stockholmare verkar så ointresserade av stadens maritima arv och karaktär.

Hur kan det komma sig? Vänder de sig bort från flydda tiders totala beroende av sjöfart som August Strindberg år 1903 beskrev så här: "Förr då sjöfarten avstannade på hösten och inga jernvägar funnos, befann man sig i karantän; provianterade med saltvaror för vintern och kände, när våren kom, ett uppvaknande till nytt, färskt liv,..". Eller är stockholmarna blott en till dessa stränder inflyttad skogsbo, utan känsla för sjö och hav?

Varvet och Flottan är förvisso sedan länge borta från Djurgården, Skeppsholmen.

Kastellholmen och Beckholmen, men det marina kulturarvet finns kvar. Här finns den militärt strama arkitekturen – med gamla Sjökrigsskolan som vällustigt svultsigt undantag. Här finns kranen, båthallarna, pirarna, dykdalberna, dockan – ett arv att ta till vara, att nyttja och, inte minst, att utveckla.

Det började sp bra när regalskeppet Vasa förlades till varvets Djurgårdssida och när isbrytaren S:t Erik fann sin förtöjning strax utanför. Än bättre blev det när briggen Tre Kronor kunde byggas på Skeppsholmen, trots en del statliga avhysningsförsök. Fler och fler fartyg och båtar kan nu beskådas vid kajerna, under renovering eller blott i väntan på isfria vatten. På Skeppsholmen finns Råseglarhuset och en mångfald verksamheter med maritim anknytning, för unga och gamla och alla som vill vara med. På Beckholmen är den gamla dockan i full gång. Vid Vasa arrangeras Skärgårdsmässa och flytande båtmarknad. I båthallarna kan man klappa på Vasaorden och många andra flytetyg. Det sjuder av liv, arbete och glädje.

Men Stockholms stad som betitlar sig "The Capital of Scandinavia" tycker uppenbarligen inte att detta maritima världsarv är så mycket mer än vatten värt. Det finns ju så många spektakulära projekt som verkligen bygger stadens "varumärke". Varför syssla med gamla gistna skorvar när man kan spendera 35 miljoner på några veckor med Volvo Ocean Race? Varför bevara några holmar med gamla. Låga kåkar när man kan bygga nytt, högt och dynamiskt??! Jag väntar bara på att ett borgarråd ska meddela att en skyskrapa på Skeppsholmen skulle vara "spännande" och den "utan tvekan skulle sätta Stockholm på kartan".

Med en sådan omvärld måste du och jag och alla andra, som trivs med vår maritima arvedel, börja vårda den så gott vi kan. Först anmäler vi oss till Sjögårdens nyhetsbrev på www.sjogard.se. Så tar vi en lång promenad längs kajer och stränder i denna unika Sjögård. Vi läser och vi ser och hör och sniffar tjära och inser obönhörligen: Det är här och nu vi vill se Nordens finaste maritima centrum fortsätta att växa fram. Så kan vi alla lära av det som var – för att kunna utveckla det som är.

Detta i medvetande om att vår stolta stad – liksom du och jag – till två tredjedelar består av vatten.